

BİLİM, TEKNOLOJİ, SANAT VE TOPLUM İLİŞKİLERİ KONUSUNDA ARAŞTIRMA YAPAN BİRKAÇ SEÇKİN KURUMUN TANITILMASI VE TÜRKİYE İÇİN BU TÜR KURUMLARIN GEREĞİ

Haldun M. Özaktaş

Giriş

Bu yazının amacı bilim, teknoloji, sanat ve toplum ilişkilerini ele alan, bu konularda geleneksel akademik sınırları aşarak disiplinlerarası nitelikte araştırmalar yapan kurumların gereğini savunmaktır. Bu amaç doğrultusunda önce dünyanın önde gelen birkaç üniversitesindeki bu tür kurumlar tanıtılacaktır. Ardından da bu tür araştırmaların gereği, özellikle de bilgi teknolojisindeki ilerlemelerin toplumsal etkileri tartışılarak vurgulanacaktır.

Bazı Disiplinlerarası Merkezlerin ve Programların Tanıtımı

İlk olarak Massachusetts Teknoloji Enstitüsü ve Stanford Üniversitesi gibi dünyaca ünlü kurumların, bilim, teknoloji ve sanatın, tarihsel, kültürel ve toplumsal boyutlarını araştırdıkları, bu konuda eğitim verdikleri programlar tanıtılacaktır. Bu programlara bağlı öğretim üyelerinin çoğu aslen geleneksel akademik bölümlerde (fizik, mühendislik, sosyoloji, psikoloji, iletişim vb.) görevlidirler, ve bu programlarda eğitim gören öğrenciler programın kendine özgü derslerinin yanı sıra bu yerleşik bölümlerden de çeşitli dersler alırlar. Bu tür programlarda, söz konusu sorunlara disiplinlerarası bir yaklaşımla eğilmek gerektiği vurgulanır; geleneksel bölümlerin mühendislere veya sosyal bilimcilere verdiği eğitim bu amaç için yetersizdir.

a) Stanford Üniversitesi

İlk örneğimiz Stanford Üniversitesi'ndeki Değerler, Teknoloji, Bilim ve Toplum Programı (*Program in Values, Technology, Science, and Society*). Bu program, geleneksel akademik bölümlerde okuyan öğrencilere bir yan dal olarak sunulmaktadır. Öğrencilerin bu program çerçevesinde bilim ve teknolojiye ilişkin felsefi, ekonomik, tarihsel, estetik ve toplumbilimsel bakış açılarını ön plana çıkaran derslerden oluşan bir temel eğitimi tamamlamaları gerekmektedir. Ayrıca en az bir teknik konuda derinliğine bilgi sahibi olmaları, temel bilgisayar becerileri edinmeleri, ve programın kapsamı içinde bir bitirme semineri hazırlamaları beklenmektedir.

Programda verilen derslere birkaç örnek vermek gerekirse; Gıda, Teknoloji ve Üçüncü Dünyada Gelişme, Teknoloji ve Estetik, Teknoloji ve Modern Endüstriyel Toplum, Hukuki ve Siyasi Açından Biyoteknoloji dersleri sayılabilir. Öğretim üyelerinin ilgi alanları arasında, teknik eğitim, teknik ve estetik, silahsızlanma, çalışma hayatı ve toplum, tıp teknolojilerinin toplumsal etkileri, bilim ve teknoloji politikaları, bilim tarihi ve felsefesi, dünya sistemleri, yönetim ve teknoloji, bilgisayar ve toplum, Batı Kültürü ve teknoloji, çevre bilimi ve teknoloji, çevre planlaması, teknoloji tarihi, teknoloji ve kadın, gıda teknolojisi ve gelişme, mimarlık ve teknoloji, kentleşme tarihi ve yapay zekâ gibi konular bulunmaktadır.

Bu programın bir parçası olmamakla beraber dikkate değer bir ders, özellikle mühendislik öğrencilerini hedefleyen Küresel bir Çevrede Gelişmenin Etiği (*Ethics of Development in a Global Environment*) dersidir. Bu dersin amacı gerek geliştirmekte olan ülkelerde gelişmeye ilişkin sorunları küresel ve disiplinlerarası bir bakış açısından incelemektir. Bu ders her hafta değişik bir misafir konuşmacının verdiği seminerlerden ve bu seminerlerin tartışıldığı oturumlardan oluşmaktadır.

Yine aynı Üniversite'nin benzer statüdeki bir başka programı Simgesel Sistemler Programı'dır (*Symbolic Systems Program*). Bu program, bilgi, öğrenme, insan zekâsı, yapay zekâ, akıl-beden ilişkisi, bilinç, anlam, dil gibi konularda insanı her zaman meşgul etmiş sorunları, yüzyılımızda bilgisayar bilimi, psikoloji gibi alanlarda kaydedilen gelişmeler ışığında disiplinlerarası bir yaklaşımla ele almaktadır. Bu programa bağlı öğretim üyeleri arasında dilbilimciler, psikologlar, felsefeciler, bilgisayar bilimcileri ve mühendisleri ve matematikçiler bulunmaktadır.

Simgesel Sistemler Programı'yla aynı doğrultudaki Dil ve Bilgi Araştırma Merkezi (*Center for the Study of Language and Information*) ise gerek Üniversite bünyesinden birçok öğretim üyesi ve doktora öğrencisini, ve gerekse çevre araştırma kurumlarından birçok araştırmacıyı çatısı altında toplamaktadır. Bu merkezde, Simgesel Sistemler Programı'nda incelenen sorunlara ek olarak, yeni bilgisayar programlama yöntemleri, yapay görme, bilgisayar-insan etkileşimi gibi uygulamalı konularda da araştırma yapılmaktadır.

b) Massachusetts Teknoloji Enstitüsü

Bilim ve Teknolojinin Tarihi ve Toplumsal İncelenmesi Doktora Programı'na (*History and Social Study of Science and Technology Ph.D. Programı*) kayıtlı öğrenciler, önce tarih kuramı ve yöntemi, bilim ve teknolojinin tarihi, toplumsal kurumların incelenmesinde kullanılan kuram ve yöntemler, ve bilim ve teknolojinin toplumsal açıdan incelenmesi alanlarında temel dersleri alırlar. Programın ikinci yılından itibaren ise, tarihsel veya toplumsal-kültürel yaklaşımlardan biri üzerine yoğunlaşırlar. Öğretim üyelerinin ilgi alanları arasında, kültür kuramı, kültürel tarih, fizik tarihi, değişen teknolojilerin cinsiyet rolleri üzerindeki etkisi, bilim antropolojisi, bilimsel ve ticari gelişmelerin tarıma etkisi, Sovyet bilim tarihi, tıp ve toplum sağlığı tarihi, devlet-bilim ilişkisi, bilim ve cinsiyet, teknoloji-kültür ilişkisi, uluslararası bilim ve teknoloji transferi, ordunun teknolojik gelişmedeki rolü, ve bilgisayar kullanımının psikolojik ve kültürel boyutları gibi konular bulunmaktadır.

Bu Üniversite'deki Medya Laboratuvarı (*Media Lab*) ise daha çok teknik yönü ağırlıklı bir araştırma merkezi olmakla beraber disiplinlerarası yaklaşımın başarılı bir örneğini sergiler. İletişimin toplumsal, psikolojik ve sanatsal yönlerine yabancı mühendislik bölümlerinin tersine, bu laboratuvarında iletişimin teknolojik

altyapısı ile epistemoloji, deneysel psikoloji ve sinemaya ait yöntemler bir arada kullanılmaktadır.

c) Lafayette Koleji

Bu tür programlara büyük ve prestijli üniversitelerin yanı sıra daha az tanınmış okullar da yer vermektedir. Lafayette'in Bilim, Teknoloji, ve Toplum Programı (*Science, Technology, and Society Program*) buna bir örnektir. Bu programın amacı hem temel bilim öğrencilerini teknolojinin toplumsal boyutları konusunda eğitmek, hem de beşeri bilim öğrencilerinin teknik konulardaki bilgisini genişletmektir. Bu programda da yine, endüstriyel toplumda çalışma hayatı, kültür ve toplum, bilgisayar ve toplum, teknoloji tarihi, teknoloji ve değerler gibi dersler yer almaktadır.

Bilgi Teknolojisinin Toplumsal ve İnsani Boyutları

Gelişimi henüz daha ilkel bir düzeyde olan biyoteknoloji bir yana, günümüzün ve yakın geleceğin teknolojileri arasında etkileri en kökten ve yaygın olanı bilgi teknolojisidir. Bu teknoloji, dünyanın yeni bir şekil almakta olan ekonomik, siyasi, askeri düzeni ve toplumsal yapısı ile yakından ilgilidir. Dünyada bu bağlamda tartışılan, araştırma ve incelemelerde bulunulan konulardan bazıları aşağıda sayılmıştır.

1) Ekonomik ve Kurumsal Boyutlar: Teknolojinin geliştirilmesinin ve kullanımının gerektirdiği yatırımlar ve bunların gerektirdiği veya yol açtığı kurumsal değişiklikler.

2) Çalışma Hayatına Etkisi: Teknolojinin çalışanların işlevleri ve işin niteliği üzerindeki etkisi, işgücü talebindeki değişiklikler.

3) Toplumsal Denetim ve Mahremiyet: Kişiye ait özel bilgilerin şahıslar, kâr amaçlı kurumlar veya devlet tarafından elde edilmesi ve kötü amaçla kullanımı. Sık sık ortaya atılan Orwell örneği senaryolar bizi ilginç bir soruyla karşı karşıya bırakıyor: Yaygın bilgisayar ağları merkeziyetçi ve otoriter yapılara mı, yoksa daha demokratik bir toplum düzenine mi katkıda bulunacak?

4) Güvenlik ve güvenilirlik: Geniş çapta bilgisayara bağımlılığın yol açtığı sorunlar. Bilgisayar aracılığıyla hırsızlık ve yolsuzluk, bilgisayar virüsleri. Çok karmaşık bilgisayar sistemlerinin kontrolden çıkarak toplum hayatını felç etmesi tehlikesi.

5) Elektronik Haberleşmenin Sosyopsikolojik Etkileri: Elektronik mektup, elektronik tartışma grupları ve diğer olanaklar yardımıyla gerçekleşen insan iletişiminin sosyolojisi ve psikolojisi.

6) Kültürel Boyutlar: Bilgisayar toplumunun antropolojisi. Teknoloji ve bilgi toplumunun ideolojisi ve varsayımları. Bilgisayarla büyüyen ve yaşayan insanların psikolojisi.

Bu konulardaki tartışmaları izlediğimizde gözümüze bir kutuplaşma çarpmaktadır. Bir yanda, bilimsel ve teknolojik gelişmeyi ekonomik büyümeye koşut bir güç olarak gören, ve bu süreç içinde toplumun sorunlarına çözüm bulunabileceğini varsayan bir kutup görülmektedir. Bu kutup, teknolojik açıdan radikal, ancak toplumsal açıdan muhafazakâr olarak tanımlanabilir.

Diğer yanda, teknolojinin özenle denetlenmesini gerekli gören, bilim ve teknolojinin, yakından ilişkili olduğu iş-sermaye dünyası ve askeri-siyasi güçlerle beraber çözümlenmesini ve eleştirisini yapan, bazen hümanist, çevreci, feminist, veya sosyalist geleneklerle ilişkili bir kutup görülmektedir. Bu kutup da, toplumsal açıdan radikal, ancak teknolojik açıdan muhafazakâr olarak tanımlanabilir.

Bu tablo gerçeği fazlasıyla basite indirgese de, uzlaşmazlıkların kökenlerinin anlaşılması için bir çıkış noktası oluşturabilir. Kaynakçada nesnel incelemelerin yanı sıra bu kutupları temsil eden eserler de yer almaktadır.

Türkiye Açısından Önem Taşıyan Bazı Araştırma Alanları

Yeni dünya düzeni içinde, Türkiye gibi konumları büyük ölçüde kendi iradeleri dışında belirlenmekte olan Üçüncü Dünya veya Batı modeliyle gelişmeye çalışan ülkelerin, teknolojinin toplumsal ve insani boyutlarını en iyi şekilde anlamaları gerekmektedir. Bu nedenle, kısaca Türkiye açısından önem taşıyan bazı araştırma alanlarına örnekler vermek istiyoruz. Kuşkusuz bu liste kolayca uzatılabilir.

Eğitimde bilgisayar kullanımı: Büyük çapta yatırım gerektiren ilk ve ortaöğretimde bilgisayar kullanımı konusu, eğitim psikolojisi yönünden yarattığı tartışmalar, Türkiye'nin kendine özgü durumu ve aynı maddi kaynakların alternatif değerlendirme olasılıklarının da gözönüne alındığı kapsamlı bir çalışmayı gerektirmektedir.

Araştırmaların desteklenmesine ilişkin politikaların belirlenmesi: Temel ve uygulamalı araştırmalar ne ölçüde, hangi kurumlar eliyle desteklenmeli? Hangi alanlara öncelik verilmeli? Nasıl kaynak sağlanmalı? Uluslararası işbirliği nasıl yönlendirilmeli?

Bilim, teknoloji ve gelişme: Uzun dönemde Türkiye'nin eğitim, teknoloji transferi, enerji, çevre, vb. politikaları ne olmalı?

Teknoloji ve Batı'nın Türk Kültürü üzerinde etkisi: Batı'nın bugünkü kültürel egemenliği ekonomik, teknolojik ve endüstriyel gelişmişliğine bağlıdır. Dolayısıyla, Batı Kültürü'nün Türk Kültürü üzerindeki etkisi, bilimsel/teknolojik bilgi, teknik ve ürünlerin ithaliyle yakından ilgilidir.

Fikir ürünlerinin korunması: Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere gelişmiş ülkeler, patentler de dahil olmak üzere fikir ürünlerinin ve sanat eserlerinin korunması için az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere baskı yapmaktadırlar. Bu baskılar doğrultusunda yapılmakta olan yasal değişikliklerin etkileri küçümsenemeyecek boyuttadır (Ayrıca, geleneksel fikir ürünlerinin yanı sıra, genetik bilgilerin patent konusu yapılması da önemli bir tartışmanın odağını oluşturmaktadır).

Sonuç

Son olarak Bilkent Üniversitesi'nde yaptığımız sınırlı bazı çalışmalardan söz edeceğiz. 1992 yılında *A Proposal for a Center for Interdisciplinary Research in Science, Technology, Art, and Society at Bilkent University* adlı bir öneri hazırladık ancak bu öneriyi daha ileri bir aşamaya götürmek olanağı olmadı.

1994 yılında Varol Akman ve Bülent Özgüç'le beraber, *Topics in Contemporary Culture and Society* adlı bir ders açtık. Her hafta değişik bir konuda, siyaset, gazetecilik, mimarlık, endüstri, edebiyat veya akademik kökenli bir konuşmacı bir saat süren bir seminer verdi. Bu seminerler öğrencilerin yoğun katkıda buldukları bir saatlik tartışmalarla izlendi. Bu dersin temel amacı öğrencilerin kendi konuları dışında olabildiğince çok konuda fikir, görüş ve bakış açısıyla karşılaşma ve düşünme olanağı elde etmeleriydi. Gerek bizim, gerek konuşmacıların, gerek öğrencilerin izlenimlerine göre bu denemenin başarılı olduğu görüşündeyiz.

Sözü edilen nedenlerden ötürü, Türkiye'de bilim ve teknolojinin toplumsal ve insani boyutları konusunda araştırma ve eğitim çalışmalarının yapılacağı disiplinlerarası merkez ve programlara gereksinim vardır. Böyle bir merkez veya program,

bir üniversite veya araştırma kuruluşu bünyesinde oluşturulabileceği gibi, kurumlararası bir yapıya da sahip olabilir.

Kaynakça

- Drexler, K.E.; *Engines of Creation*. Anchor Books, New York, 1986.
- Güzeldere, G.; "Cognitive Science by Any Other Name... Studying Symbolic Systems at Stanford", *CogSci News* (Lehigh University, Pennsylvania), 7/2, 1994.
- Massachusetts Institute of Technology, *History and Social Study of Science and Technology Program*. Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts, 1993.
- Özaktas, H.M. ve Akman, V.; *A Proposal for a Center for Interdisciplinary Research in Science, Technology, Art, and Society at Bilkent University*, Bilkent Üniversitesi, Bilkent, Ankara, 1992.
- Perrolle, J.A.; *Computers and Social Change*. Wadsworth, Belmont, California, 1987.
- Stanford University. *Center for the Study of Language and Information* (broşür). Stanford University, Stanford, California, 1993.
- . *Program in Values, Technology, Science, and Society* (broşür), 1993.
- . *Symbolic Systems Program* (broşür), 1993.
- Turkle, S.; *The Second Self*. Simon and Schuster, New York, 1984.
- Zerzan, J. ve Carnes A.; ed. *Questioning Technology*, New Society Publishers, Santa Cruz, California, 1991.
- Zuboff, S.; *In the age of the Smart Machine*, Basic Books, New York, 1988.

BİLİM, BİLİM POLİTİKASI VE ÜNİVERSİTELER

Yayına Hazırlayanlar

Emine AKALIN
Hakan AYDOĞDU
Reşat SARAĞLU

BAĞLAM

Bağlam Yayınları/113
İnceleme-Araştırma/64
Birinci Basım: Ekim 1997

ISBN - 975-7696-99-4

Kapak Tasarımı: Canan Suner

Baskı: Selmat Matbaası

BAĞLAM YAYINCILIK

Ankara Caddesi 13/1

34410 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 513 59 68

BİLİM DİLİ VE BİLİM TARİHİ	99
Melek Dosay - Remzi Demir <i>Bilim Tarihinde Metin Çalışmalarının Önemi</i>	10
Tahsin Yücel <i>Türkiye'de Bilim Dili</i>	10
BİLİM VE SANAT	11
Şule Sağıdık <i>Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde Sanat Eğitiminin Gerekliliği ve Sorunları</i>	11
Günay Atalayer <i>Bilim, Sanat ve Yaratıcılık Üzerine</i>	12
İ. Can Pelin <i>Sanatta Anatomi</i>	12
Serap Şahinoğlu Pelin <i>Yöntembilgisi Açısından Bilim ve Sanat</i>	13
BİLİM VE ARAŞTIRMA KURUMLARI	13
Haldun Özaktaş <i>Bilim, Teknoloji, Sanat ve Toplum İlişkileri Konusunda Araştırma Yapan Birkaç Seçkin Kurumun Tanıtılması ve Türkiye İçin Bu Tür Kurumların Gereği</i>	13
BİLİM İDEOLOJİSİ VE İKTİDAR İLİŞKİSİ	14
Neriman Açıkalın <i>Bilimsel Yöntemde İdeolojik Etkenler</i>	14
İrfan Kalaycı <i>İktisadi Olguların Bilimsel ve İdeolojik Boyutu</i>	14
Turan Yay <i>Bir Sosyal Bilim Olarak İktisatta Değer Yargılarının Yeri ve Önemi Üzerine</i>	16
Sungur Savran <i>"Piyasa, Bilim, Devlet" Devlet ve Piyasa Karşısında Bilim</i>	17
BİLİM VE TEKNOLOJİ	18
Hacer Ansal <i>Bilim ve Emek Süreci</i>	18
İ. Melih Baş <i>Teknokapitalizme Karşı Ekotoplumculuk</i>	19

PROGRAM

20 Nisan 1993

AÇILIŞ "Oditoryum"

H. Aydoğdu (Arş. Gör. Derneği)
T. Uzel (Y.T.Ü. Rektörü)
O. Sinanoğlu (Y.T.Ü. Öğretim Üyesi)

A Salonu 09.30-10

BİLİM VE ÜNİVERSİTE (I)

Oturum Yöneticisi: Gencay Gürsoy

T. Hatiboğlu: Türkiye'de Üniversite Yasalarında Tanım, Amaç ve İlkeler
Ü. Şenesen: Bütçeden Üniversitelere Ayrılan Ödenekler
A. Usluata: Üniversitelerde Yaşanan İkilem
N. Kepkep: Yeni Bir Öğretim Modeli Öğretisi

A Salonu 10.00 - 11.00

TARTIŞMA

A Salonu 11.00 - 11.20

BİLİM VE ÜNİVERSİTE (II)

Oturum Yöneticisi: Gürhan Türkmen

S. Sunmak: İletişim Devrimi, Bilgi Demokrasisi ve Üniversiteler
E. Karakaş: Yüksek Öğretimin Finansmanı
T. Arın: Yüksek Öğretim Sistemi
D. Orhun - E. Görgün: 2000'li Yıllarda, Türk Üniversite Sorunları ve Geleceği

A Salonu 11.30-12.30

TARTIŞMA

A Salonu 12.30-13.00

BİLİM FELSEFESİ VE YÖNTEMİ

Oturum Yöneticisi: Füsun Akatlı

Y. Örs: Bilimde ve Felsefede Laiklik
Y. Aksoy: Modern Mantığın Diyalektik Yapısı
K.İ. Ertürk: Bilim Felsefe ve Türk Toplumuna
T. Altuğ: Ülkemiz Gençlerini Doğa Bilimlerini Özendirmek Amacıyla Uygulanan 10 Yıllık Bir Programın Sonuçları
B. Arda: Bilim Etiği

A Salonu 14.00-15.45

TARTIŞMA

A Salonu 15.15-15.45

BİLİM DİLİ VE BİLİM TARİHİ

Oturum Yöneticisi: Oktay Sinanoğlu

M. Dosay - R. Demir: Türk Bilim Tarihiçiliğinde Tenkitli Metin Neşri
T. Yücel: Biçim ve Dil
H. Aydın: Kültürel Bağlamda Dil ve Biçimsellik

A Salonu 16.00-16.45

TARTIŞMA

A Salonu 16:45-17.15

BİLİM VE SANAT

Oturum Yöneticisi: Atilla Ergür

Ş. Sağdık: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde Sanat Eğitiminin
Gerekliliği ve Sorunları

P. Dinç: Bilim ve Sanatın Tanım ve İçerikleri, Cumhuriyet Dönemi Türk Bilim ve
Sanatına Genel Bir Bakış

G. Tümer: Bilim, Sanat İlişkileri ve Mimarlık

G. Atalayer: Bilim, Sanat ve Yaratıcılık Üzerine

C. Pelin: Sanatta Anatomi

S.S. Pelin: Yöntem Bilgisi Açısından Bilim ve Sanat

B Salonu 14.00-15.30

TARTIŞMA

B Salonu 15.30-16.00

BİLİM VE ARAŞTIRMA KURUMLARI

Oturum Yöneticisi: Fuat İnce

M. Akdenk: Türkiye'de Araştırma Kurumları, Bilimin Gelişmesinde Yeni Yaklaşımlar

H. Özaktaş: Bilim, Teknoloji, Sanat ve Toplum İlişkileri Konusunda Araştırma Yapan
Birkaç Seçkin Kurumun Tanıtılması ve Türkiye İçin Bu Tür Kurumların Gereği

B Salonu 16.15-16.45

TARTIŞMA

B Salonu 16.45-17.00

21 Nisan 1995

BİLİM İDEOLOJİ VE İKTİDAR İLİŞKİSİ

Oturum Yöneticisi: Ufuk Uras

N. Açıkalin: Bilimsel Yöntemde İdeolojik Etkenler

İ. Kalaycı: İktisadi Olguların Bilimsel ve İdeolojik Boyutu

T. Yay: Bir Sosyal Bilim Olarak İktisat'da Değer Yargılarının Yeri ve Önemi Üzerine

S. Savran: Piyasa, Bilim, Devlet

T. Arıç: Bilim İnsanlarının Örgütlenmesi

A. Sezen: Bir Özne Olarak Bilim İnsanı

A Salonu 09:30-11.00

TARTIŞMA

A Salonu 11.00-11.30

BİLİM VE TEKNOLOJİ

Oturum Yöneticisi: Yaman Örs

H. Ansal: Emek Sürecinde Bilim

M. Baş: Teknokapitalizme Karşı Eko-Topluluk

E. Değirmenci: Teknolojik Gelişim ve Ekoloji

A Salonu 11.40-12.25

TARTIŞMA

A Salonu 12.25-12.45

BİLİM VE TOPLUM

Oturum Yöneticisi: Binnaz Toprak

C. Erdönmez: Toplumsal Değişim ve Bilim

A. Güler: Üniversiteli Olmanın Sorumluluğu... Ama 1995'de, Ama Türkiye'de.

T. Sertlek: Bilim, Üniversite, Toplumsal Düzen

O. Adanır: Bilim ve Toplum

H. Köksal: Bilim Yuvalarımız; Üniversitelerimiz ve Geleceğimiz

N. Alkış: Kamuoyu Araştırmalarının, Türk Toplumunun Bilim Anlayışına Getirdikleri

B Salonu 09.30-11.00

TARTIŞMA

B Salonu 11.00-11.30

BİLİM POLİTİKALARI VE TÜRKİYE (I)

Oturum Yöneticisi: Burhan Şenatalar

A. İnel: Bilim Teşvik Politikalarının Değerlendirilmesi

M. Akdenk: Türkiye'de Gençlik ve Spor Bilimlerinde Kurumlar ve Bilim Adamı Yetiştirme Politikaları

A. Güler: Üniversite Geleneği ve Bilim Politikası Üzerine

F. Arıöz ve Diğerleri: Bilim ve Teknoloji Politikaları ve Üniversiteler

A Salonu 13.45-14.45

BİLİM POLİTİKALARI VE TÜRKİYE (II)

Oturum Yöneticisi: Burhan Şenatalar

E. Dölen: "1933 Üniversite Reformu" Ne Kadarı Reform, Ne Kadarı Siyasal Tasfiye

D. Orhun: E. Görgün: Gelecekteki Üniversite Yasasının Temel Unsurları

N. Ersoy - H. Kaya: Üniversite Sisteminde Tıkanıklık ve Yeni Arayışlar

A Salonu 15.00-15.45

TARTIŞMA

A Salonu 15.45-16.30

İstanbul Araştırma Görevlileri Derneği olarak 15 Temmuz 1992'de çalışmalarına başlayan derneğimiz, 26 Haziran 1993'de yaptığı I. Olağan Genel Kurulu'nda Araştırma Görevlileri Derneği adını almış ve ülkemizdeki tüm araştırma görevlilerini kapsamayı amaçlamıştır. Demokratik ve özerk bir üniversite yapılanması temel olmak üzere, tüzüğünde "yüksek öğretim kurumlarında çalışan ve çalışmış olan araştırma görevlilerinin arasında dayanışma birliği sağlamak; hak ve çıkarları savunmak; bilimsel, sanatsal ve kültürel çalışmalara özendirme ve desteklemek; bunların özgürce geliştirilebileceği bir ortamın yaratılması yolunda ve üniversitelerdeki idari yapıdan kaynaklanan alt-üst ilişkilerinin dışında kalan; bilimsel ve sanatsal çalışmaların önünde bir engel oluşturan yapay hiyerarşik yapının ortadan kaldırılması yönünde çalışmalar yapmak" olarak belirlenen amacın yanısıra derneğimiz, ülkemizin her sorunu ile ilgilenmeyi çalışma alanı içinde görmektedir.

Araştırma Görevlileri Derneği